19.11.2026

Opetus- ja kulttuuriministeriölle:

Asia: Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus opiskelijaksi ottamisen perusteista ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa annetun asetuksen muuttamisesta

Viite: Lausuntopyyntönne 23.10.2026, diaarinumero VN/29570/2026

OAJ kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa.

OAJ kannattaa 8 §:n 2 momenttiin lisäystä siitä, että jos valinnaisen A2- ja B2-kielten arvosana laskee perusopetuksen oppimäärään sisältyvien oppiaineiden keskiarvoa, jätetään se huomioimatta keskiarvoa laskettaessa. Muutos vastaisi lukion ehdotettua sääntelyä ja kannustaisi oppilaita kielten opiskeluun.

OAJ korostaa, että A2- ja B2-kieliä koskevan säädösmuutoksen lisäksi OKM:n on käynnistettävä Opetushallituksen kanssa keskustelu perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita koskevasta muutostarpeesta. OPS-perusteiden perusopetuksen päättötodistusta koskevan kirjauksen mukaisesti luvussa 6.11.5 normitetaan, että:

”Mikäli oppilaan huoltaja pyytää kirjallisesti, ettei oppilaan päättötodistukseen merkitä numeroarvosanaa valinnaisena aineena opiskeltavasta A2 tai B2 kielestä, arvosana jätetään pois ja päättötodistukseen tulee merkintä ”hyväksytty”. Toista kotimaista kieltä opetetaan kuitenkin yhteisenä oppiaineena ja siitä annetaan numeroarvosana.”

Kyseinen muotoilu tulee OAJ:n näkemyksen mukaan poistaa OPS-perusteista ja myös valinnaisen A2- ja B2-kielen arvosana tulee merkitä todistukseen sen vaikuttaessa ammatilliseen koulutukseen hakeuduttaessa 3 §:n 1 momentin muutosehdotuksen mukaisesti ainoastaan keskiarvoa nostaen.

OAJ kannattaa 5 §:n 1 momentin kolmanneksi kohdaksi ehdotettua lisäystä siitä, että tasapistetilanteessa koulumenestyksessä ei huomioitaisi valinnaisten A2- ja B2-kielten arvosanoja. Tämä vastaisi lukion sääntelyä.

OAJ vastustaa 9 §:n 4 momentin kumoamista. OAJ pitää tärkeänä sitä, että liikunnan, kuvataiteen, käsityön, kotitalouden ja musiikin arvosanat huomioidaan keskiarvoa laskettaessa myös silloin, jos opiskelija on suorittanut perusopetuksen oppimäärän perusopetuslain 46 §:ssä tarkoitettuna opetuksena ja saanut aiemmista opinnoistaan erotodistuksen.

Varsinkin myöhään maahan tulleilla opiskelijoilla taito- ja taideaineiden opiskelu tukee kielen ja kulttuurin oppimista. Ammatillisessa koulutuksessa tarvitaan taito- ja taideaineissa opittavia valmiuksia ja on siksi tärkeää, että niiden arvosanat huomioidaan hakuvaiheessa. Puutteet siinä, että tietoja ei saada kerättyä, tulee korjata järjestelmiä kehittämällä tai informaatio-ohjauksella.

Muutos lisäisi eriarvoisuutta opiskelijavalinnoissa, koska perusopetuslain 46 §:ssä tarkoitetun opetuksen opiskelijoiden taito- ja taideaineiden arvosanat jäisivät huomioimatta, vaikka ne olisi merkitty aiemmista opinnoista annettuun erotodistukseen. Järjestelmien ongelmia ei voida ratkaista sillä, että opiskelijat asetetaan eriarvoiseen asemaan hakuvaiheessa, jos nämä ovat todennetusti suorittaneet perusopetuksen oppimäärään kuuluvia opintoja. OAJ:n näkemyksen mukaan opiskelijavalinnassa tulee huomioida kaikki saatavilla oleva perusopetuksen päättöarviointitieto.

OAJ esittää, että kaikkiin muutoksiin sovelletaan samaa siirtymäsäännöstä siitä, että muutoksia sovellettaisiin otettaessa opiskelijoita 1.8.2030 alkavaan koulutukseen.

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ

Katarina Murto
Puheenjohtaja

Mirjami Lehikoinen
Erityisasiantuntija